

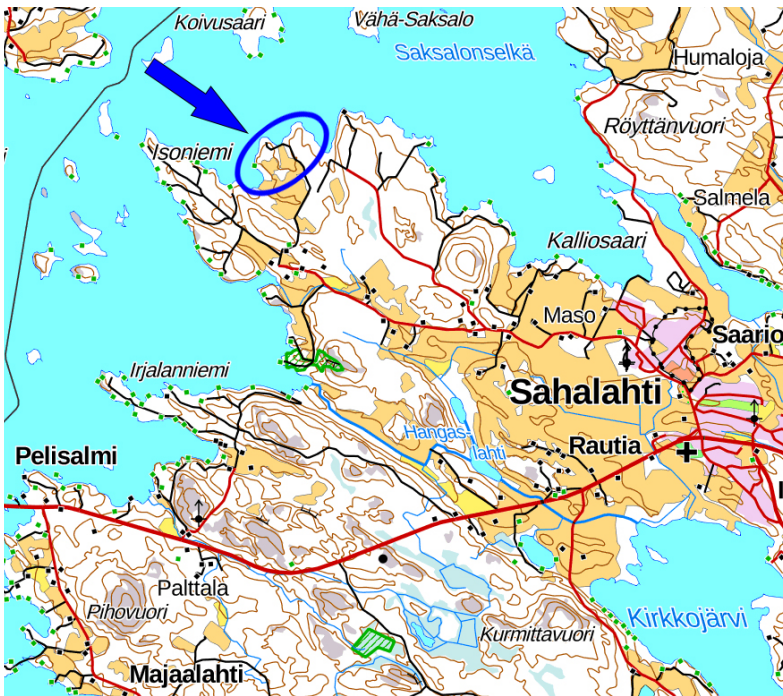
KANGASALAN KAUPUNKI

SAHALAHDEN VAARINNIEMEN RANTA-ASEMAKAAVA

KAAVA NUMERO 72, KLA/1847/53.02/2022

KOSKEE SAHALAHDEN ISONIEMESSÄ KIINTEISTÖJÄ YLITALO 211-474-1-77, VAARINNIEMI 211-474-1-75 JA VAARILA 211-474-1-76

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA 22.08.2023 21.11.2023 20.8.2024

Suunnittelualueen sijainti.

YHTEYSTIEDOT

Hankkeen nettisivut:

www.kangasala.fi

→ Asuminen ja ympäristö

→ Kaupunkisuunnittelu

→ Asemakaavoitus

→ Nähtävillä ja vireillä olevia asemakaavoja

Kangasalan kaupunki

Urheilutie 13-15

36200 Kangasala

kaavoitus@kangasala.fi

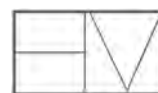
OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA JA SEN TARKOITUS

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kaavahankkeen yleisesite, jossa kerrotaan, miksi kaava laaditaan, miten kaavoitus etenee ja missä vaiheessa siihen voi vaikuttaa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa voidaan täydentää hankkeen aikana.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) tarkoitus on määritelty maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:ssä mm. seuraavasti:

”Kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Kaavoituksen vireilletulosta tulee ilmoittaa sillä tavoin, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista ja osallistumis- ja arviointimenettelyistä.”

Kaavan laatija:

Arkkitehtitoimisto

Helena Väisänen

Puh. 040 5576 086

arkkitehtitoimisto@helenavaisanen.fi

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI JA MAANOMISTUS

Suunnittelualue sijaitsee Sahalahden Isoniemen alueella Längelmäveden rannalla. Suunnittelualueessa ovat mukana kiinteistöt Vaarinniemi 211-474-1-75 ja Vaarila kokonaisuudessaan sekä osa kiinteistöstä Ylitalo 211-474-1-77.

Kaava-alueen pinta-ala noin 29,5 ha.

Alue on yksityisessä omistuksessa.

SUUNNITTELUN TAVOITE

Tavoitteena on osoittaa ranta-asemakaava-alueelle loma-asumista.

SUUNNITTELUN ALOITE

Aloitteen ranta-asemakaavan laatimisesta ovat tehneet alueen maanomistajat.

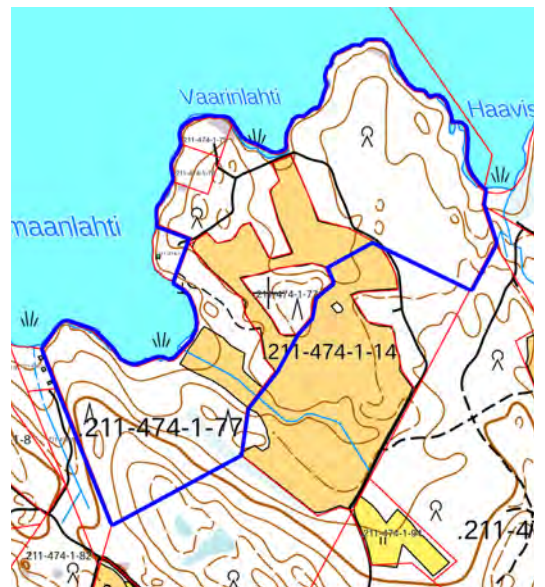
SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Ympäristö

Ranta-asemakaava-alue on rakentamatonta metsäaluetta. Alueelle johtaa yksityistie, Riuttantie.

Yleiskaava

Alueella ei ole voimassa olevaa rantayleiskaavaa. Sahalahden rantaosayleiskaavaluonnoksessa alueelle on osoitettu loma-asuntoalue (RA), jolle on osoitettu yhteensä viisi rakennuspaikkaa, ja maa- ja metsätalousaluetta (M). Alueelle on osoitettu EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajin esiintymisalue (sl-1). Alueen länsiosaan Peltomaanlahden alueelle on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo 18).

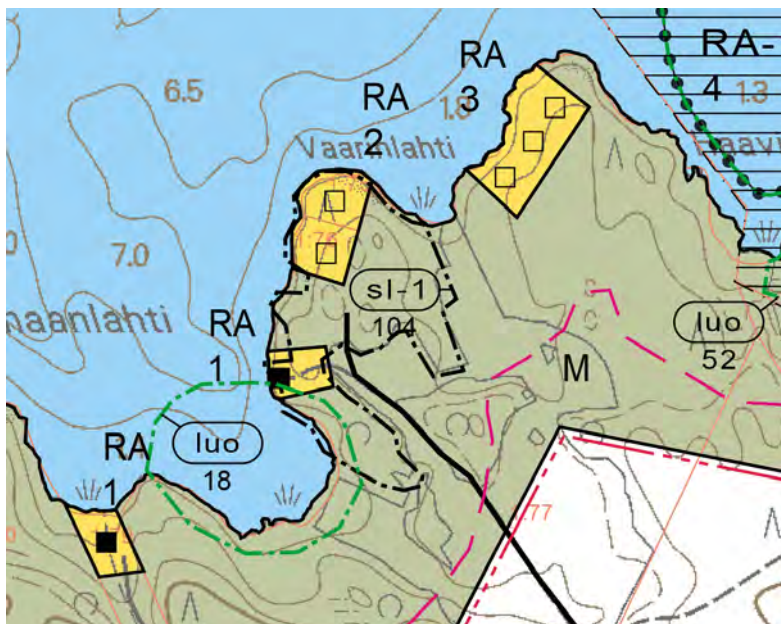
Kaava-alueen rajaus.

Maakuntakaava

Suunnittelualueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040. Maakuntakaavassa alue on osoitettu maaseutualueeksi, joka on ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön. Alueelle ei ole osoitettu maakuntakaavassa muita varauksia.

Asemakaava

Alueella ei ole voimassa asemakaavoja.

Ote Sahalahden rantayleiskaava-luonnoksesta 20.5.2014 .

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI JA SELVITYKSET

Sahalahden Vaarinniemen ranta-asemakaavaa laadittaessa keskeisiä asioita kaavaa laadittaessa ja vaikutuksia arvioitaessa ovat:

- Vaikutukset maisemaan ja muuhun ympäristöön.
- Vaikutukset luontoon ja vesistöön.
- Vaikutukset virkistysmahdollisuuksiin ja rakentamattomaksi jäävään yhtenäiseen alueeseen.
- Maaomistajien tasapuolinen kohtelu.

Asemakaavalla on vaikutusta eniten alueen maanomistajiin sekä alueeseen rajautuvien alueiden maanomistajiin ja asukkaisiin. Asemakaavoitusta varten alueelle tehdään luontoselvitys.

OSALLISET

Sahalahden Vaarinniemen ranta-asemakaavan yhteydessä osallisia ovat:

- Suunnittelualueen maanomistajat
- Suunnittelualueeseen rajautuvien kiinteistöjen maanomistajat ja asukkaat
- Pirkanmaan ELY-keskus
- Pirkanmaan liitto
- Kangasalan kaupungin elinympäristölautakunta
- Kangasalan kaupungin ympäristö- ja rakennusvalvonta

OSALLISTUMINEN

Kaikissa kaavaprosessin vaiheissa osallistuminen on mahdollista esittämällä mielipiteitä nähtävänä olevista aineistoista. Palautetta on mahdollista antaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, kaavan valmisteluaineistosta ja kaavaehdotuksesta.

Kaavan valmisteluaineistosta ja kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot asian kannalta oleellisilta viranomaistahoilta.

TIEDOTTAMINEN

Kaavan nähtävillä pitämisestä tiedotetaan kaupungin verkkosivuilla sekä Sydän-Hämeen Lehdessä julkaistavalla kuulutuksella. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä olon yhteydessä lähetetään kirjeitse tiedote maanomistajille ja naapureille.

Kaavaluonnoksesta, kaavaehdotuksesta ja kaavan hyväksymispäätöksestä voidaan lisäksi tiedottaa kirjeellä/sähköpostilla niitä, jotka ovat sitä erikseen pyytäneet ja yhteystietonsa jättäneet. Kaavan valmisteluaineisto ja kaavaehdotus tulevat nähtäville kunnan verkkosivuille www.kangasala.fi.

Ranta-alueiden loma-asutusta koskevista asemakaavan erityisistä sisältövaatimuksista säädetään maankäyttö- ja rakennuslain 73 §:ssä.

Hankkeen nettisivut:

www.kangasala.fi

→ [Asuminen ja ympäristö](#)

→ [Kaupunkisuunnittelu](#)

→ [Asemakaavoitus](#)

→ [Nähtävillä ja vireillä olevia asemakaavoja](#)

Kaavoituksessa osallisia ovat suunnittelualueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Kaavaluonnoksesta annettuihin mielipiteisiin ja kaavaehdotuksesta jätettyihin muistutuksiin sekä saatuihin lausuntoihin laaditaan vastineet. Ehdotusvaiheessa niille muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, lähetetään kunnan perusteltu kannanotto esitettyyn mielipiteeseen.

Hyväksymispäätöksestä voi valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, valitusaika on 30 päivää. Hyväksymispäätöksestä ilmoitetaan kirjeitse vain sitä erikseen kaavaehdotuksen nähtävänä ollessa pyytäneille ja osoitteensa ilmoittaneille.

Mikäli hyväksymispäätöksestä ei valiteta, kaava tulee voimaan kuulutuksella.

KAVAHANKKEEN KULKU

Vaihe 1: Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja lähtöaineisto

Tehtävät ja hallinnolliset käsittelyt	Tavoitteellinen aikataulu, osallistuminen
Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) laatiminen.	Kevät 2023 Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan voi tutustua kaupunginvirastossa ja kaupungin verkkosivuilla. Siitä voi antaa palautetta vapaamuotoisesti.
Osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja kaavaluonnoksen nähtäville asettaminen. OAS lähetetään postitse rajanaapureille.	Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydetään kommentteja viranomaisilta ja lautakunnilta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa voidaan täydentää hankkeen aikana.
Luontoselvityksen ja muun tarvittavan lähtöaineiston hankkiminen.	

Vaihe 2: Kaavaluonnos

Tehtävät ja hallinnolliset käsittelyt	Tavoitteellinen aikataulu, osallistuminen
Kaavaluonnoksen laatiminen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadun palautteen ja lähtöaineiston pohjalta.	Syksy 2023 Aineistoihin voi tutustua kaupungin verkkosivuilla ja kaupunginvirastossa. Aineistosta pyydetään lausuntoja viranomaisilta ja lautakunnilta.
Kaavaluonnoksen ja muun valmisteluaineiston nähtäville asettaminen 30 pv.	Osalliset ja kunnan jäsenet voivat esittää aineistosta mielipiteensä.

Vaihe 2: Kaavaehdotus ja kaavan hyväksyminen

Tehtävät ja hallinnolliset käsittelyt	Tavoitteellinen aikataulu, osallistuminen
Kaavaehdotuksen laatiminen luonnoksen ja siitä saadun palautteen pohjalta.	Kesä - syksy 2024 Aineistoihin voi tutustua kaupungin verkkosivuilla ja kaupunginvirastossa.
Kaavaselostuksen täydentäminen.	Ehdotuksesta pyydetään lausuntoja asian kannalta oleellisilta viranomaistahoilta.
Kaavaehdotuksen nähtäville asettaminen 30 pv.	Osalliset ja kunnan jäsenet voivat tehdä kaavaehdotuksesta muistutuksia, jotka tulee toimittaa kunnalle ennen nähtävänä olon päättymistä.
Yhteenveto saaduista mielipiteistä ja lausunnoista sekä vastineet niihin.	
Kaavaehdotuksen mahdollinen tarkistaminen ja lopullisten hyväksyttävien asiakirjojen laatiminen.	
Kaavan hyväksyminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavan.	Kaavasta on mahdollista valittaa 30 pv:n sisällä päätöksestä.

LIITO-ORAVASELVITYS

Kangasalan Sahalahden Vaarinlahti

Vaarinniemen ranta-asetymäkaavan alue

10.5.2023

Sisällysluettelo

Johdanto.....	3
Selvitysalue.....	3
Selvitysmenetelmät ja havainnot.....	5
Liito-oravan uhanalaisuus ja lainsäädäntö.....	11
Yhteenveto ja suositukset	11
Lähteet ja kirjallisuus.....	12
.....	12

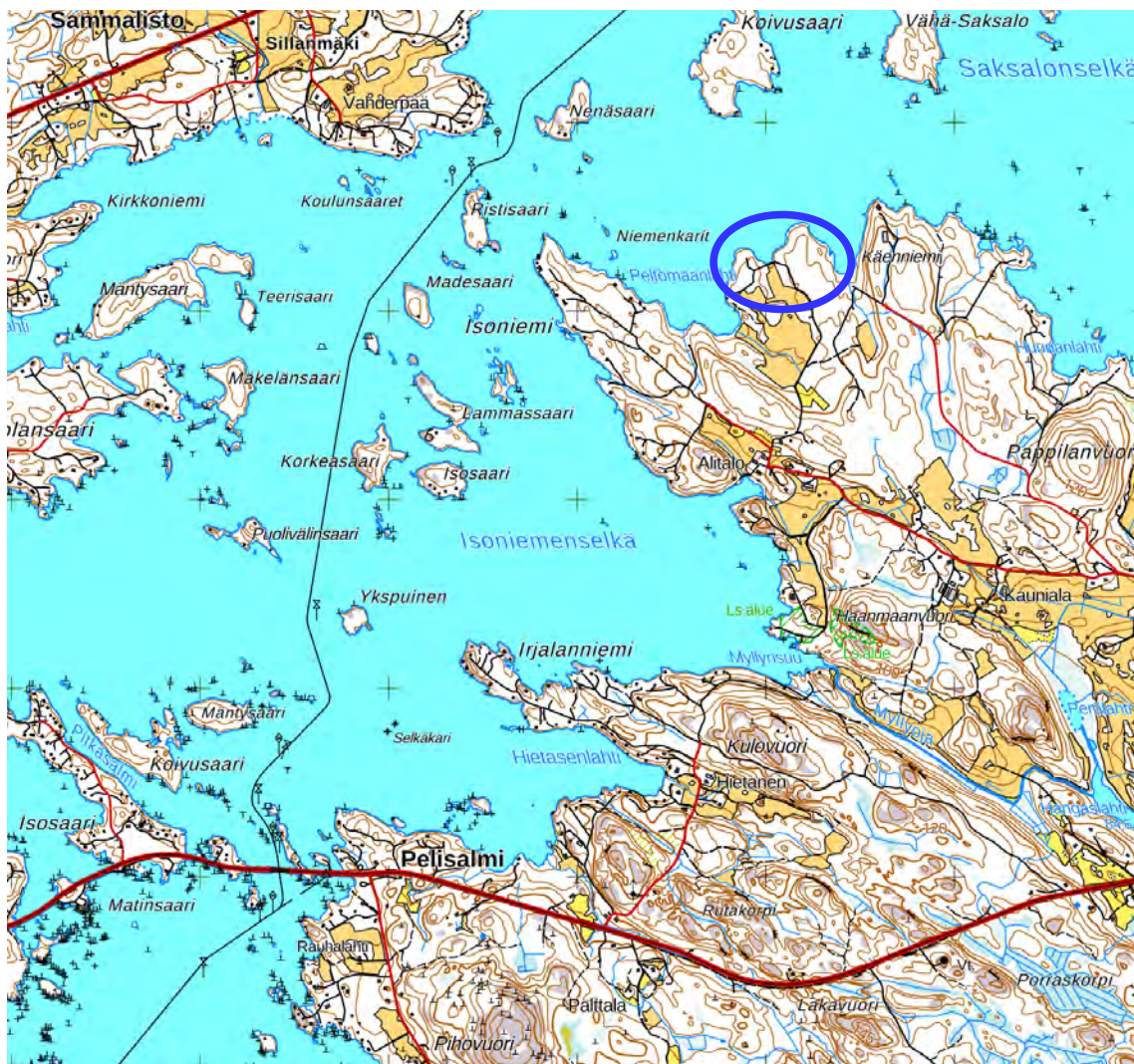
Johdanto

Tämä luontoselvitys on tehty Vaarinniemen ranta-asemakaavan laatimista varten. Selvityksessä keskitytään liito-oravan (*Pteromys volans*) esiintymisen kartoittamiseen.

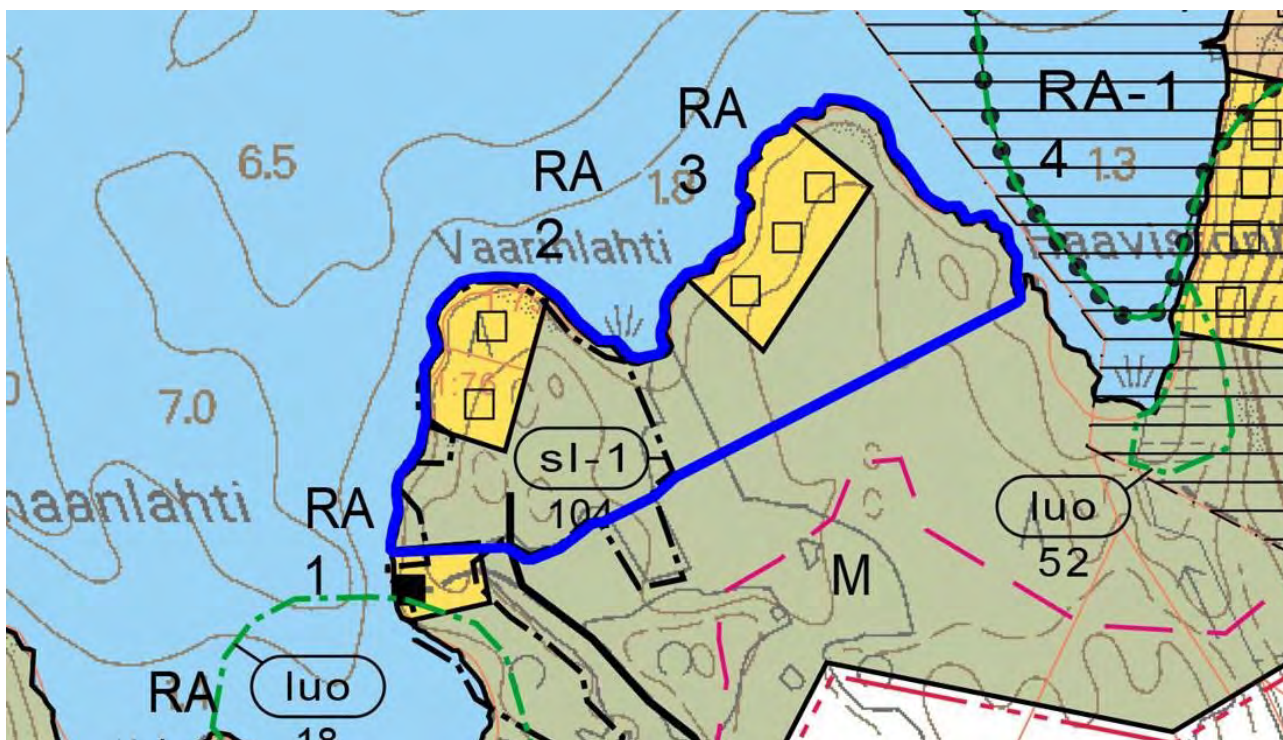
Alueelle on laadittu luontoselvitys vireillä olevaa Sahalahden rantaosayleiskaavaa varten 10.5.2012 (FCG Finnish Consulting Group Oy). Selvityksessä alueella on todettu liito-oravan esiintymä. Myös Suomen Lajitietokeskuksen Laji.fi-portaaliin on merkitty liito-oravahavainnot alueelta vuosilta 2011 ja 2019. Tämän selvityksen tarkoitus on päivittää liito-oravan esiintymistiedot ja esittää ne asemakaavoituksen vaatimalla tarkkuudella. Liito-oravan elinalueiden lisäksi raportissa otetaan kantaa liito-oravan elinympäristöiksi soveltuviin alueisiin ja kulkuyhteyksiin elinympäristöjen välillä.

Selvitysalue

Selvitysalue sijaitsee Kangasalan Sahalahdella, Längelmäveden etelärannalla tilojen 211-474-1-75, 211-474-1-76 ja 211-474-1-77 alueilla ja niiden lähiympäristössä (vaikutusalueella). Selvitysalueen pinta-ala on noin 8 ha. (KARTTA 1).

KARTTA 1. Selvitysalueen sijainti merkittynä sinisellä.

KARTTA 2. Ote vireillä olevasta Sahalahden rantaosayleiskaavasta. Kaavan valmistelu on kesken ja alueelle on päätetty laatia ranta-asemakaava. Ranta-asemakaavoitettavan alueen rajausta merkittynä sinisellä. Liito-oravaselvitys kohdennettiin ranta-asemakaavan alueelle, sekä sen lähiympäristöön (vaikutusalueelle).

Selvitysmenetelmät ja havainnot

Alueelle tehtiin maastokatselmus 24.4.2023 miljöösuunnittelija (ins. AMK) Henna Koskisen toimesta. Tarkastelu tehtiin jalkaisin havainnoiden mahdollisia liito-oravan asuttamia puita. Liito-oravan esiintymisestä kertovien papanoiden havaitsemiseksi alueelta tarkastettiin erityisesti järeiden haapojen ja kuusten tyvet. Huomiota kiinnitettiin puihin myös pesäpaikoiksi soveltuvien kolojen ja oravien rakentamien risupesien varalta. Maastotöihin käytettiin aikaa 5 tuntia.

Selvitysalueen metsä oli pääosin havupuuvältaista talousmetsää. Myös koivua, haapoja, harmaaleppää ja etenkin rannoilla tervaleppää esiintyi. Erityisen järeää puustoa oli alueella niukasti. Varttunutta puustoa oli etenkin selvitysalueen länsiosassa, sekä rannan tuntumassa lähes koko selvitysalueella. Muu osa alueesta vaihteli nuoren taimikon ja nuorehkon metsän välillä. (KUVAT 1-4).

Liito-oravalle soveltuvaa ympäristöä oli selvitysalueen länsiosassa sijaitsevan niemen alueella (KUVA 2), sekä selvitysalueen itäosassa rannan läheisyydessä varttuneempien metsien alueilla, joissa kasvoi kuusen lisäksi haapaa ja muita lehtipuita (KUVA 5). Länsiosan metsäalue oli kuitenkin puustoisilta yhteyksiltään muista metsäisistä alueista eristynyt, mikä tekee siitä liito-oravalle epätodennäköisen elinympäristön (KARTTA 3 ja KUVA 7).

KUVA 1. Selvitysalueen länsiosaa. Vasemmalla peltoon rajoittuva taimikko. Oikealla niemen rantaan rajoittuva havupuuvaltainen metsäalue, josta seuraava kuva (KUVA 2).

KUVA 2. Havupuuvaltainen niemi selvitysalueen länsiosassa. Varttuneiden havupuiden lisäksi esiintyi muun muassa koivuja ja haapoja. Alueen eristäytyneisyydestä muista metsäalueista johtuen epätodennäköinen liito-oravan elinympäristö.

KUVA 3. Selvitysalueen taimikkoa. Ei liito-oravan suosimaa elinympäristöä. Taustalla selvitysalueen länsiosan metsäinen niemi.

KUVA 4. Nuorehkoa metsää selvitysalueen itäosassa kauempana rannasta. Järeää puustoa ja muita lehtipuita kuin koivua niukasti. Ei liito-oravan suosimaa elinympäristöä.

KUVA 5. Varttunutta kuusta, sekä haapaa ja muita lehtipuita selvitysalueen itäosassa. Liito-oravan elinympäristöksi sopivaa metsää.

Selvitysalueen itäosassa lähellä rantaa havaittiin liito-oravan papanoita usean haavan, kuusen ja koivun tyvellä (KARTTA 3 ja KUVA 6). Puusto oli alueella pääosin varttunutta kuusta, mutta myös haapaa, koivua ja muita lehtipuita esiintyi (KUVA 5 ja KANNEN KUVA). Papanahavainnot keskittyivät selkeästi pienehkölle alueelle rannan läheisyyteen selvitysalueen itärajan tuntumaan. Alue on rajattu punaisella kartalle 3 (s. 9) liito-oravan elinalueena.

Todennäköisin liito-oravan liikkumasuunta on karttaan 3 merkityltä elinalueelta itään metsän siellä jatkuessa saman tyyppisenä, kuin elinalueeksi rajatulla alueella. Kulkuyhteyssuunta on osoitettu keltaisella nuolella kartalla 3. Muillekin ympäröiville metsäalueille liito-oravan on mahdollista liikkua, mutta niillä puusto on nuorempaa, eikä koivujen lisäksi muita lehtipuita kuten haapoja juuri esiinny (KUVA 4).

Lännenpänä puustoinen kulkuyhteys katkeaa vesistön ja pellon vaikutuksesta (KUVA 7). Puustoisten yhteyksien katkeamispaikat on esitetty sinisillä ympyröillä kartalla 3 (s. 9). On epätodennäköistä, että liito-orava liikkuisi näiden avoimien alueiden poikki.

KARTTA 3. Liito-oravan elinympäristön aluerajaus selvitysalueella merkittynä punaisella. Vihreällä merkittynä puut, joiden alta tehtiin papanahavainnot. Keltaisella nuolella esitettyä kulkuyhteyssuunta liito-oravalle hyvin soveltuvalla elinalueella. Sinisillä ympyröillä esitettyä puustoisten kulkuyhteyksien katkeaminen metsäalueiden välillä.

KUVA 6. Liito-oravan papanoita haavan tyvellä.

KUVA 7. Puustoisien kulkuyhteyden katkeaminen metsäalueiden välillä. Vasemmalla pelto, oikealla vesistö. Sijainti esitettyä pienemmällä sinisellä ympyrällä kartalla 3.

Liito-oravan uhanalaisuus ja lainsäädäntö

Liito-orava (*Pteromys volans*) on Suomen vuoden 2019 uhanalaisuusarvioinnissa luokiteltu vaarantuneeksi lajiksi (VU). Liito-orava on Suomessa luonnonsuojeluasetuksen mukainen uhanalainen laji, joka on luonnonsuojelulailla rauhoitettu. Luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan kiellettyä on rauhoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden:

- 1) tahallinen tappaminen tai pyydystäminen;
- 2) pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen; ja
- 3) tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla. --

Liito-orava on Suomen kansainvälinen vastuulaji lajin säilyttämistä koskien; laji mainitaan EU:n luontodirektiivin liitteessä IV, jolloin lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Suomen ympäristökeskuksen hoitosuosituksen mukaan *maankäytön ja metsähakkuiden suunnittelussa ja toteutuksessa reviirille on jätettävä riittävästi lajille soveltuvaa puustoa, kolopuita sekä kulkuyhteydet muihin metsäalueisiin.*

Yhteenveto ja suositukset

Selvitysalueelta havaittiin papanahavaintoihin perustuen liito-oravan (*Pteromys volans*) elinalue, joka on osoitettu punaisella rajauksella kartalla 3 (s. 9). Liito-oravalla on alueelta kulkuyhteys jokaiseen ilmansuuntaan, mutta lajille hyvin soveltuvaan elinalueeseen alue rajautuu vain idässä. Keltainen nuoli osoittaa kulkuyhteyden suuntaa kartalla 3.

Punaisella kartalle 3 rajattu alue on luokiteltavissa EU:n luontodirektiivissä mainituksi lisääntymis- ja levähdysalueeksi, jonka hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Näin ollen kartassa punaisella rajattu alue tulee huomioida maankäytön ja metsähakkuiden suunnittelussa jättämällä lajille riittävästi soveltuvaa puustoa kuten varttuneita haapoja ja kuusia, muita lehtipuita sekä kolopuut, sekä säilyttämällä kulkuyhteydet muihin metsäalueisiin. Kartalle 3 vihreillä palloilla merkittyjen papanahavaintoja käsittävien puiden alue sekä sen ympäristössä oleva suojapuusto tulee säilyttää. Suositeltavaa on jättää kartalla 3 rajattu elinalue kokonaan metsän- ja maankäytön ulkopuolelle.

Padasjoella 10.5.2023

Henna Koskinen
miljöosuunnittelija (ins. AMK)

Lähteet ja kirjallisuus

Kannen kuva: Selvitysalueen rantaa selvitysalueen itäpäästä kohti luodetta kuvattuna. Liito-oravan esiintymisaluetta.

Valokuvat: Henna Koskinen 24.4.2023.

Kartat 1 ja 3: Maanmittauslaitoksen aineistoa 04/2023

Kartta 2. Ote Sahalahden rantaosayleiskaavan luonnoksesta. Kangasalan kaupunki.

Saatavilla: https://www.kangasala.fi/wp-content/uploads/2018/04/29_luonnos_kaavakartta-lehti-1.pdf
[8.5.2023]

FCG Finnish Consulting Group. 10.5.2012. **Sahalahden rantayleiskaavan luontoselvitys.**

Kangasalan kunta. 53 s.

Saatavilla: <https://www.kangasala.fi/asuminenjaymparisto/kaupunkisuunnittelu/yleiskaavoitus/nahtavilla-ja-viereilla-olevia-yleiskaavoja/sahalahden-rantaosayleiskaava-kaava-nro-29/>
[14.4.2023]

Hanski, Ilpo K. 2016. **Liito-orava, biologia ja käyttäytyminen.** Metsäkustannus Oy. Latvia. 94 s.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. **Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019.** Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Luonnonsuojeluasetus. 14.2.1997/160 Liite 4, muutoksineen.

Ympäristöministeriö. 1.3.1997

Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19970160>
[8.5.2023]

Luonnonsuojelulaki. 20.12.1996/1096 muutoksineen.

Ympäristöministeriö. 1.1.1997

Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961096>
[8.5.2023]

Mäkelä, K. ja Salo, P. 2021. **Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle.** Suomen ympäristökeskus SYKE. 346 s. Saatavilla: syke.fi/julkaisut
[8.5.2023]

Suomen Lajitietokeskus

Saatavilla: www.laji.fi

[14.4.2023]

Suomen Ympäristökeskus SYKE. Ympäristöhallinnon verkkopalvelu. Luontodirektiivin lajiesittelyt. Saatavilla: <https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/Liito-orava.pdf> [2.5.2023]

Miljösuunnittelu
Henna Koskinen

Padasjoki

puh. 040-7576122

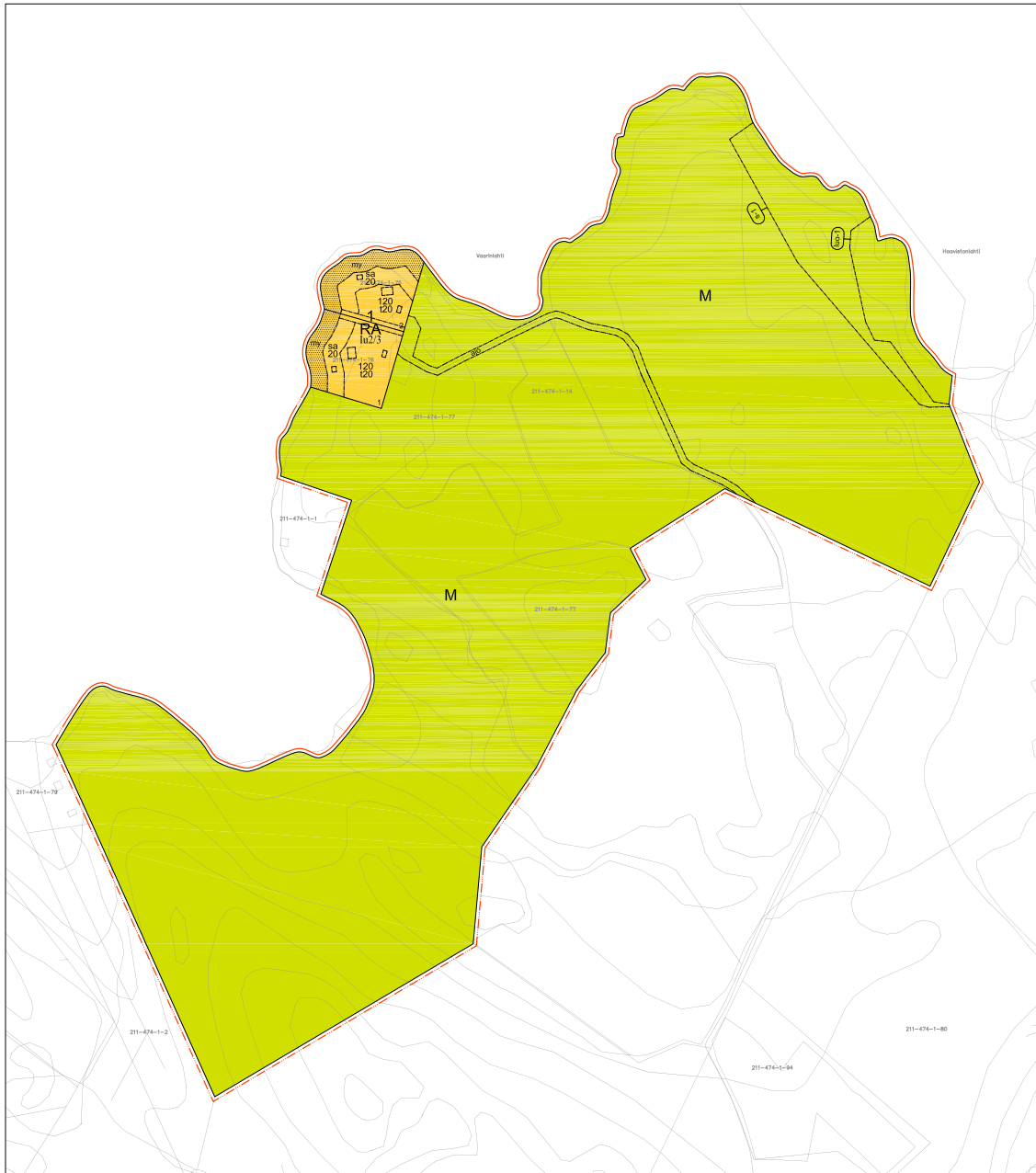
miljoosuunnittelu@k@gmail.com

www.miljoosuunnittelu.fi

17.4.2024

LIITO-ORAVASELVITYKSEN PÄIVITYS

Sahalahden Vaarinniemen ranta-asemakaavaa varten tehtiin liito-oravaselvitys luontokartoittaja (EAT) Henna Koskisen toimesta keväällä 2023. Pirkanmaan ELY-keskuksen 23.2.2024 kaavaluonnoksesta antaman lausunnon mukaisesti kaavaluonnoksessa rakennuspaikoiksi osoitetuille alueille tehtiin päivittävä selvitys liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi soveltuvien puiden (kolopuut ja risupesät) sekä papanoiden esiintymisen varalta 15.4.2024. (KUVAT 1-6).

KANGASALAN KAUPUNKI
SAHALAHDEN VAARINNIEMEN RANTA-ASEMAKAAVA 1:2000

KUVA 1. Ote kaavaluonnoksesta. Liito-oravaselvityksen päivitys kohdennettiin luonnoksessa osoitetuille rakennuspaikoille (RA).

17.4.2024

Alueella havaittiin liito-oravan papanoita useiden haapojen juurilla. Myös yksi mahdollinen pesä (risupesä) havaittiin kuusessa lähellä rantaa. Erityisen järeää puustoa alueella oli niukasti. Alueella oli kuitenkin joitain lahopuita joissa oli koloja. Koko selvitysalue oli liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittäminen on luonnonsuojelulain 78 §:n mukaisesti kiellettyä. (KUVAT 2-6).

KUVA 2. Selvitysalue havaintoineen. (Kartta: Maanmittauslaitoksen aineistoa 4/2024)

17.4.2024

KUVA 3. Selvitysalueen metsää. Liito-oravalle soveltuvaa ympäristöä.

KUVA 4. Liito-oravan papanoita haavan juurella.

17.4.2024

KUVA 5. Risupesä kuusessa.

KUVA 6. Kolopuu lähellä rakennuspaikkojen välistä rajaa.

17.4.2024

Padasjoella 17.4.2024

Henna Koskinen

Henna Koskinen
luontokartoittaja (EAT)
miljöosuunnittelija (ins. AMK)

LÄHTEET:

Kuva 1: Kangasalan kaupunki.

Kuva 2: Maanmittauslaitoksen aineistoa 04/2024

Valokuvat: Henna Koskinen 15.4.2024.

Luonnonsuojeluasetus. 31.11.2023/1066 Liite 6.
Ympäristöministeriö. 14.12.2023
Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20231066>
[17.4.2024]

Luonnonsuojelulaki. 5.1.2023/9 muutoksineen.
Ympäristöministeriö. 1.6.2023.
Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230009>
[17.4.2024]

Miljöosuunnittelu
Henna Koskinen

Padasjoki
Puh. 040 757 6122
miljoosuunnitteluhk@gmail.com
www.miljoosuunnittelu.fi

Kolopuun tarkistus 2.7.2024

Maanomistaja oli havainnut kaatuneen puun alueella, jonne oli 17.4.2024 Miljöosuunnittelu Henna Koskisen toimesta tehdyssä liito-oravaselvityksen päivityksessä merkitty kolopuita (KUVA 1) ja pyysi käydä tarkistamassa, onko kyseessä kartalle merkitty kolopuu. Paikan päällä ilmeni, että puu oli edelleen pystyssä. Kyseessä oli vanha järeä koivu, jossa oli useita vähintään kolon alkujia. (KUVA 2). Ympäristössä oli runsaasti kaatunutta lahoppua (KUVA 7).

Rantaan kohti tarkastettavaa puuta kävellessä huomio kiinnittyi kahteen haapaan, joihin oli edellisen käynnin jälkeen ilmestynyt koloja. Toisen kolohaavan alla oli tuoreita liito-oravan papanoita ja kyseessä arvioitiin olevan parhaillaan käytössä oleva pesäpuu. (KUVAT 3-5). Havainnon perusteella arvioitiin, etteivät 17.4.2024 päivätyn selvityksen 15.4.2024 maastossa tehdyt havainnot liito-oravan papanoista olleet vain alueella vierailleen liito-oravan, vaan alue on aktiivisessa käytössä oleva liito-oravan elinympäristö. Liito-oravan elinympäristöksi arvioitu alue on rajattu vihreällä kartalle kuvaan 1. Kuvassa 1 myös mainitut uusien kolopuiden havainnot merkittyinä nelikulmioilla.

Lähellä tarkistettavaa kolopuuta havaittiin myös uusi mahdollinen risupesä kuusen haruksessa lähellä latvaa (KUVA 6). Sijainti on merkitty kartalle kuvaan 1. Aluetta ei tarkasteltu tämän laajemmin.

KUVA 1. Liito-oravan elinympäristö rajattuna vihreällä. Mukana myös 17.4.2024 tehdyn selvityksen kolopuu-, risupesä-, ja papanahavaintopaikkojen merkinnät. Keltaisella nuolella osoitettuna tarkistuksen kohteena ollut kolopuu. Uudet havainnot merkittyinä neliökuilmoilla; uusi kolopuu ja uusi kolopuu papanahavaintoineen sekä uusi mahdollinen risupesä. Papanahavaintoja käsittävän kolopuun arvioitiin olevan parhaillaan käytössä oleva liito-oravan pesäpuu. (Kartta: Maanmittauslaitoksen aineistoa 4/2024)

KUVA 2. Tarkistuksen kohde. Kolopuuksi merkityssä vanhassa järeässä koivussa oli useita vähintään kolon alkujia.

KUVA 3. Uusi havaittu kolo haavassa.

KUVA 4. Liito-oravan tuoreita papanoita edellisen kuvan kolon alapuolella.

KUVA 5. Toinen uusi havaittu kolopuu. Ainakin yksi kolo haavassa.

KUVA 6. Mahdollinen uusi risupesä kuusen haarassa lähellä latvaa.

KUVA 7. Alueella oli runsaasti luonnon monimuotoisuudelle tärkeää lahoppuuta.

Kaikkia puiden koloja ei ole mahdollista havaita tavanomaisin kartoituskeinoin (karkeampi alueen näköhavainnointi ja potentiaalisten kohteiden tarkentava kiikarointi). Liito-oravan suojelun onnistumisen kannalta oleellista on tarkastella aluetta myös kokonaisuutena, jossa huomioidaan liito-oravan muutkin elinedellytykset.

Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittäminen on luonnonsuojelulain 78 §:n mukaisesti kiellettyä. Lisääntymis- ja levähdyspaikka on kokonaisuus pesäpuineen soveliaassa elinympäristössä, jollainen kartalle kuvaan 1 vihreällä rajattu alue on. Alue suositellaan jätettävän luonnontilaiseksi. Eryteisesti haavat (kolot ja ravinto) ja suojaustona toimivat kuuset ovat elinympäristön säilymisen edellytys.

Liito-oravan esiintymisen lisäksi runsas luonnon monimuotoisuudelle tärkeän lahoppuun määrä lisää alueen luontoarvoja suojelun näkökulmasta (KUVA 7).

Padasjoella 3.7.2024

Henna Koskinen
luontokartoittaja (EAT)
miljöosuunnittelija (ins. AMK)

Valokuvat:

Henna Koskinen 2.7.2024

Lähteet ja kirjallisuus:

Hanski, Ilpo K. 2016. **Liito-orava, biologia ja käyttäytyminen**. Metsäkustannus Oy. Latvia. 94 s.

Luonnonsuojelulaki. 5.1.2023/9 muutoksineen.

Ympäristöministeriö. 1.6.2023.

Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230009>

Miljöosuunnittelu
Henna Koskinen

Padasjoki

puh. 040 757 6122

miljoosuunnitteluhk@gmail.com

www.miljoosuunnittelu.fi

LUONTOSELVITYS

Kangasalan Sahalahden Vaarinlahti

Vaarinniemen ranta-asemakaavan alue

20.6.2023

Sisällysluettelo

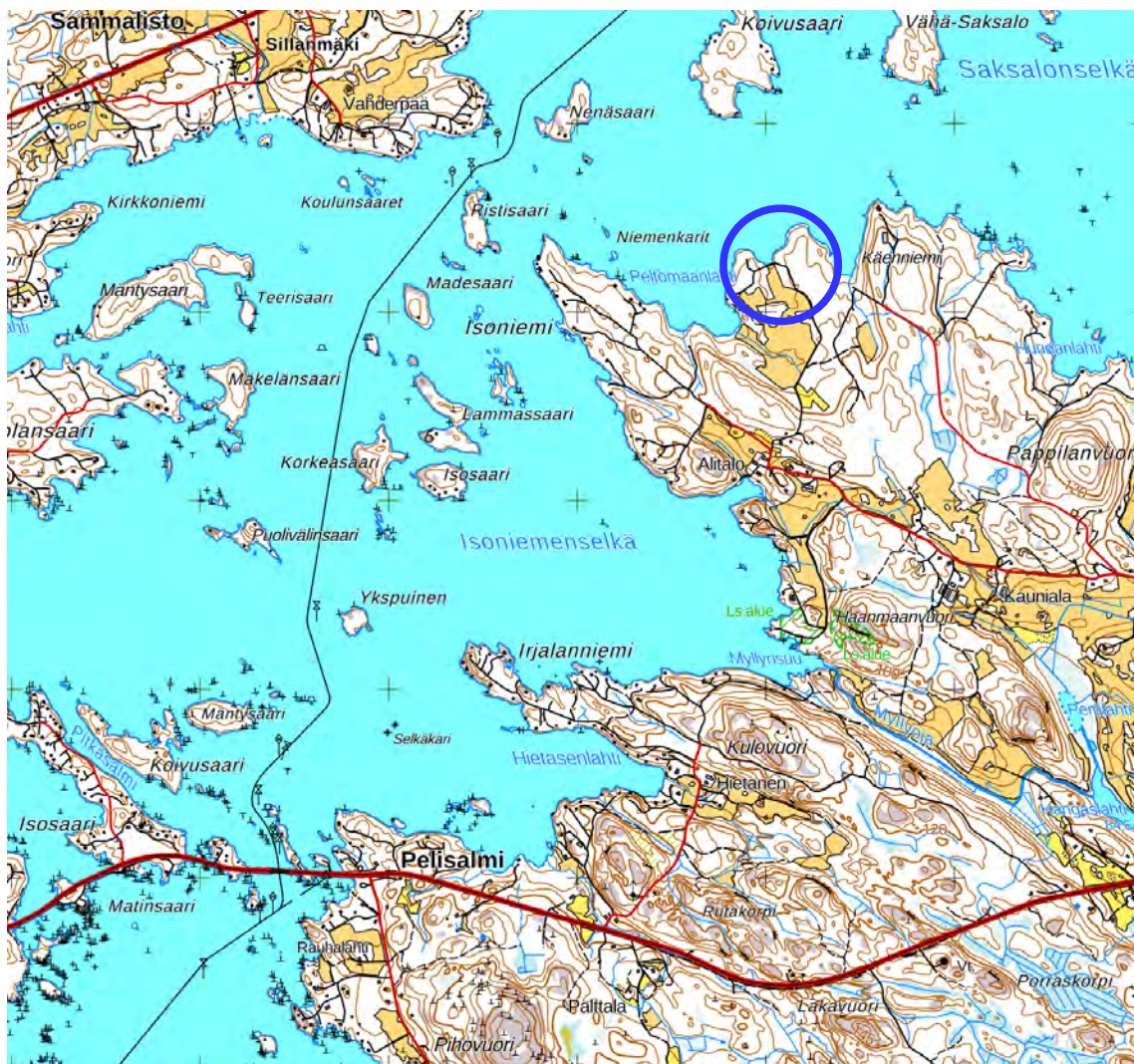
Johdanto.....	3
Selvitysalue.....	3
Aiemmat selvitykset	5
Selvitysmenetelmät ja havainnot.....	6
OSA-ALUE 1. Kuusivaltainen varttunut talousmetsä Vaarinlahden länsipuolella.....	8
OSA-ALUE 2. Lehtipuuvaltainen nuori taimikko.....	10
OSA-ALUE 3. Lehtipuuvaltainen taimikko.....	12
OSA-ALUE 4. Koivuvaltainen taimikko.....	13
OSA-ALUE 5. Kuusivaltainen nuorehko talousmetsä selvitysalueen itäosassa.....	14
OSA-ALUE 6. Varttunut kuusivaltainen talousmetsä Vaarinlahden itäpuolella.....	15
OSA-ALUE 7. Rantaluhta selvitysalueen itäosassa.....	16
Muut havainnot.....	17
Yhteenveto ja suositukset	17
Lähteet ja kirjallisuus.....	18
.....	19

Johdanto

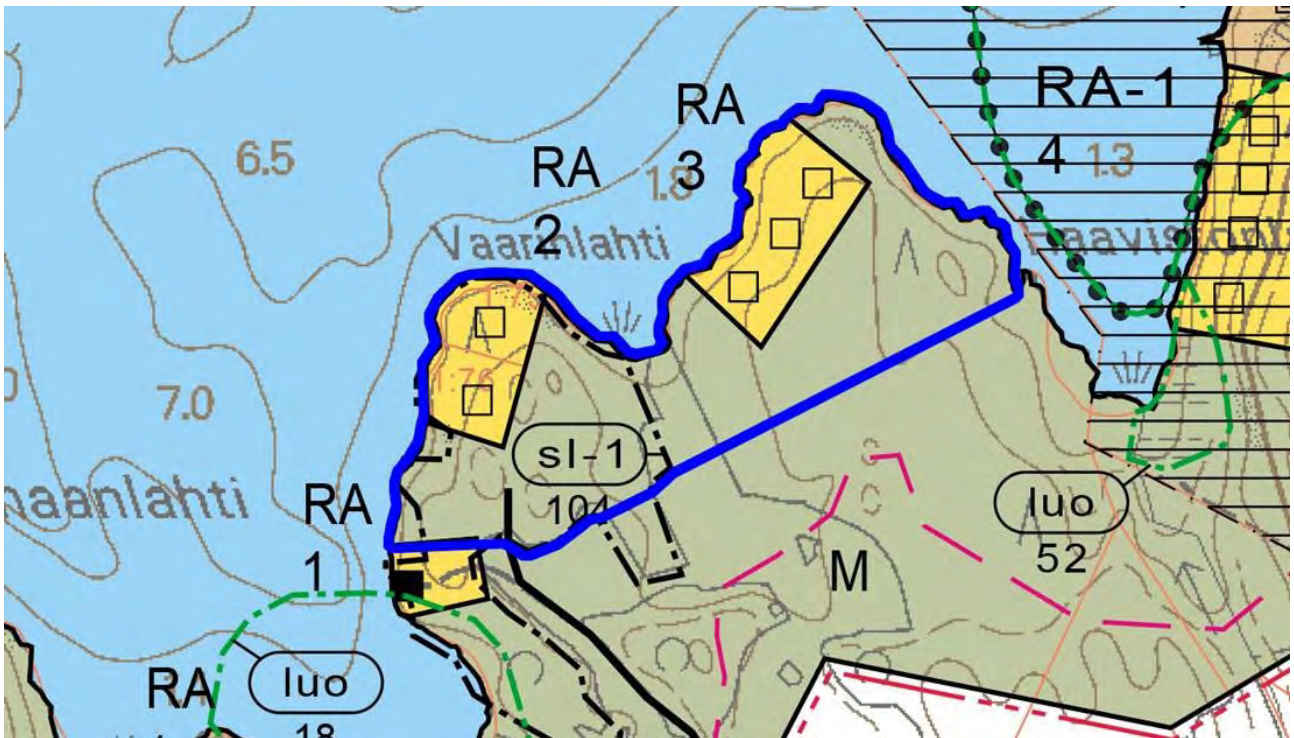
Tämä luontoselvitys on tehty luontoarvojen selvittämiseksi Vaarinniemen ranta-asemakaavan laatimista varten. Selvityksen tarkoituksena on tuoda esiin alueelle kohdistuvat luonnonsuojelu-, metsä-, ja vesilain mukaan suojeltavat ja muut huomionarvoiset luontotyytit ja elinympäristöt, sekä uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien, rauhoitettujen ja EU:n luonto- ja lintudirektiivin mukaisten suojeltavien lajien havainnot ja potentiaaliset esiintymisalueet, jotka erityisesti tulisi huomioida alueen maankäytön suunnittelussa. Luontoselvitys on tehty asemakaavoituksen tarpeet vaativalla tarkkuudella perustasoisena, mahdolliset tarkemmat selvitystarpeet silmällä pitäen.

Selvitysalue

Selvitysalue sijaitsee Kangasalan Sahalahdella, Längelmäveden etelärannalla tilojen 211-474-1-75, 211-474-1-76 ja 211-474-1-77 alueilla ja niiden lähiympäristössä (vaikutusalueella). Selvitysalueen pinta-ala on noin 8 ha. (KUVAT 1-2).

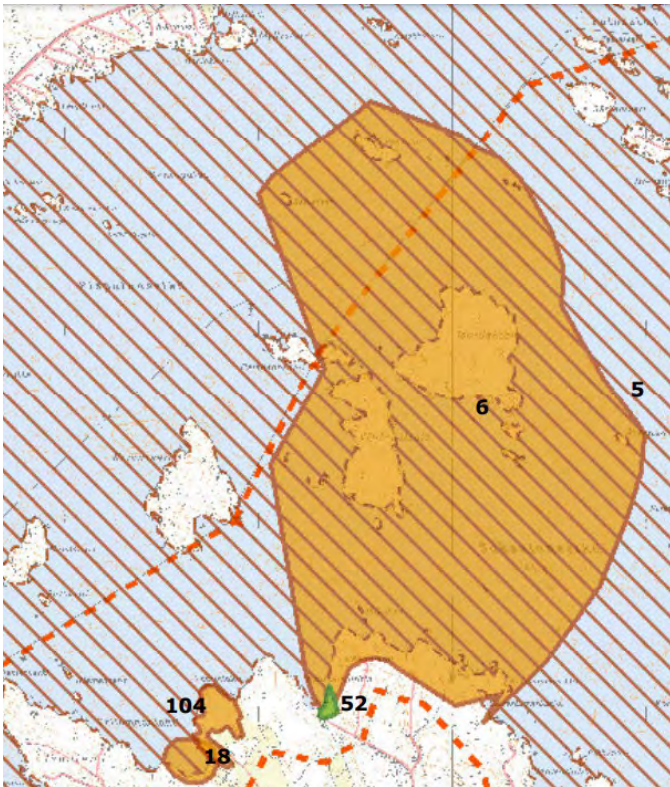
KUVA 1. Selvitysalueen sijainti merkittynä sinisellä.

KUVA 2. Ote vireillä olevasta Sahalahden rantaosayleiskaavasta. Kaavan valmistelu on kesken ja alueelle on päätetty laatia ranta-asemakaava. Ranta-asemakaavoitettavan alueen rajaus merkittynä sinisellä. Luontoselvitys kohdennettiin ranta-asemakaavan alueelle, sekä sen lähiympäristöön (vaikutusalueelle).

Aiemmat selvitykset

Alueelle on laadittu yleiskaavatasoinen luontoselvitys vireillä olevaa Sahalahden rantaosayleiskaavaa varten 10.5.2012 FCG Finnish Consulting Group Oy:n toimesta. Kuvassa 3 esitettynä luontoselvityksessä mainitut kohteet selvitysalueella ja sen lähiympäristössä.

KUVA 3. Vuonna 2012 tehdyssä luontoselvityksessä selvitysalueelle ja sen lähiympäristöön osoitetut kohteet. Keltaisella valtakunnallisesti arvokkaat alueet. Vihreällä paikallisesti arvokkaat alueet. Numerointien selitykset:

- 5 Pälkäneen-Kangasalan selkävedet: kansallisesti arvokas lintualue ja erityistä suojelua vaativa vesistö*
- 6 Saksalon saaret: Valtakunnalliseen rantojensuojeluohjelmaan kuuluva alue*
- 18 Peltomaanlahti: Alueella sijaitsee kalasääsken pesäpaikka*
- 52 Haavistonlahden rantalehto*
- 104 Vaarinlahden liito-oravaesiintymä*

Alueelle on tehty uusi liito-oravaselvitys 10.5.2023. Kalasääsken osalta aluetta tarkasteltiin uudelleen tämän selvityksen yhteydessä (Muut havainnot s. 17).

Vuoden 2012 luontoselvityksessä todetun liito-oravan esiintymän lisäksi liito-oravahavaintoja löytyy myös merkittynä Suomen Lajitietokeskuksen Laji.fi-portaaliin vuosina 2011 ja 2019. Tietojen perusteella alueelle on laadittu tarkentava liito-oravaselvitys 10.5.2023 Miljösuunnittelu Henna Koskisen toimesta. Selvityksessä alueen itäosassa havaittiin liito-oravan (*Pteromys volans*) esiintymä. Selvityksessä rajattu elinympäristö on esitetty punaisella rajauksella kuvassa 4.

KUVA 4. Liito-oravan elinalueen rajausta punaisella Miljöosuunnittelu Henna Koskisen laatimassa liito-oravaselvityksessä 10.5.2023. Vihreällä puut, joiden alta tehtiin papanahavainnot. Sinisellä liito-oravaselvityksen aluerajausta, joka on sama kuin tämän luontoselvityksen aluerajausta.

Selvitysmenetelmät ja havainnot

Alueelle tehtiin maastokatselmus 9.6.2023 miljöosuunnittelija (ins. AMK) Henna Koskisen toimesta. Tarkastelu tehtiin jalkaisin havainnoiden kasvillisuutta ja luontotyyppiä. Linnustoa havainnoitiin myös kuuntelemalla ja kiikaroimalla. Maastotöihin käytettiin aikaa noin 5 tuntia.

Selvitysalueen metsä oli pääosin havupuuvältaista talousmetsää. Myös koivua, haapoja, harmaaleppää ja etenkin rannoilla tervaleppää esiintyi. Erityisen järeää puustoa oli alueella niukasti. Varttunutta puustoa oli etenkin selvitysalueen länsiosassa, sekä rannan tuntumassa monin paikoin koko selvitysalueella. Muu osa alueesta vaihteli nuoren taimikon ja nuorehkon metsän välillä.

Selvitysalue jaettiin samoja ominaispiirteitä omaaviin osa-alueisiin 1-7 jotka esiteltä seuraavassa.

KUVA 5. Selvitysalueen rajausta sinisellä. Osa-alueet numeroituna. Selvitysalueelle ja sen vaikutusalueelle sijoittuva metsälain 10 §:n mukaiset ominaispiirteet täyttävä rantaluhta rajattuna vihreällä.

OSA-ALUE 1. Kuusivaltainen varttunut talousmetsä Vaarinlahden länsipuolella

KUVA 6. Osa-alue 1. Kuusivaltainen talousmetsä Vaarinlahden länsipuolella kohti rantaa kuvattuna. Pääosin kuusta, mutta myös muun muassa haapaa.

Aluetta luonnehtivat kuusivaltaisuus ja väljä puusto. Myös haapaa, koivua ja mäntyä esiintyi. Valtavarpu alueella oli mustikka (*Vaccinium myrtillus*), mutta myös puolukkaa (*Vaccinium vitis-idaea*) esiintyi etenkin rantavyöhykkeen kuivimmilla paikoilla. Metsämaitikkaa (*Melampyrum sylvaticum*) esiintyi paikoin, mutta muilta osin aluskasvillisuus oli niukkalajista. Valtasammal alueella oli metsäkerrossammal (*Hylocomium splendens*). (KUVAT 6-7).

KUVA 7. Vaarinlahden länsipuolisen niemen ranta. Etenkin rannassa alueen puustoon kuului myös mäntyä. Lisäksi muun muassa koivua.

Alueella kuultiin selvitysalueen kaltaisille ympäristöille tavanomaisia lintulajeja kuten käki (*Cuculus canorus*), palokärki (*Dryocopus martius*) ja metsäkirvinen (*Anthus trivialis*). Vaarinlahdessa ui kaksi kanadanhanhea (*Branta canadensis*). Edellä mainituista palokärki kuuluu EU:n lintudirektiivin I-liitteessä mainittuihin tärkeisiin lajeihin.

OSA-ALUE 2. Lehtipuuvaltainen nuori taimikko

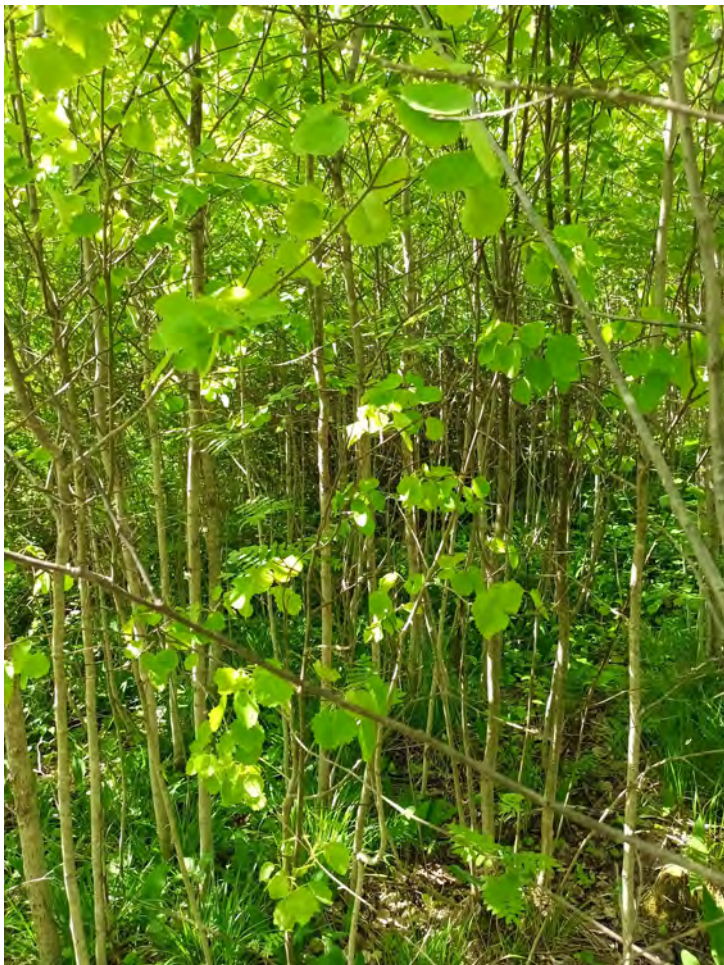
KUVA 8. Osa-alue 2. Nuorta taimikkoa koostuen muun muassa haavasta, pihjalasta ja koivusta.

Alueen puusto oli muutamaa suurtaa haapaa lukuun ottamatta nuorta taimikkoa. Haapa, pihlaja ja koivu esiintyivät valtalajeina. Myös kuusen ja männyn taimia kasvoi paikoin. Aluskasvillisuuteen kuului tavanomaisia lajeja kuten vuohenputki (*Aegopodium podagraria*), koiranputki (*Anthriscus sylvestris*), ojakellukka (*Geum rivale*), vadelma (*Rubus idaeus*), metsäkurjenpolvi (*Geranium sylvaticum*), kielo (*Convallaria majalis*), oravanmarja (*Maianthemum bifolium*), ahomansikka (*Fragaria vesca*), metsäapila (*Trifolium medium*) ja maitohorsma (*Chamaenerion angustifolium*). Sammalista tavattiin muun muassa metsäliekosammalta (*Hylocomiadelphus triquetrus*). Rantaa kohti mustikka lisääntyi ja myös puolukkaa esiintyi etenkin kuivimmilla kohdilla. Rantavyöhykkeen puusto taimikon reunassa koostui muun muassa männystä, koivusta ja pihlajasta. (KUVAT 8-9).

KUVA 9. Rantavyöhyke taimikon reunassa selvitysalueen länsiosassa. Rannan puustossa muun muassa mäntyä, koivua ja pihlajaa. Aluskasvillisuus pääasiassa mustikkaa ja puolukkaa.

OSA-ALUE 3. Lehtipuuvaltainen taimikko

KUVA 10. Osa-alue 3. Lehtipuuvaltainen taimikko. Runsaasti haapaa ja pihlajaa.

Alueen valtapuulajit olivat haapa ja pihlaja, mutta myös koivua ja yksittäisiä kuusen taimia esiintyi. Aluskasvillisuuteen kuuluivat muun muassa kielo (*Convallaria majalis*), sudenmarja (*Paris quadrifolia*), lehto-orvokki (*Viola mirabilis*), käenkaali (*Oxalis acetosella*), sinivuokko (*Hepatica nobilis*), vadelma (*Rubus idaeus*), lehtokuusama (*Lonicera xylosteum*), koiranputki (*Anthriscus sylvestris*), vuohenputki (*Aegopodium podagraria*), ojakellukka (*Geum rivale*), lehtovirmajuuri (*Valeriana excelsa*), ahomansikka (*Fragaria vesca*), metsämitikka (*Melampyrum sylvaticum*), metsätähti (*Lysimachia europaea*), oravanmarja (*Maianthemum bifolium*), metsäimarre (*Gymnocarpium dryopteris*) ja nuokkuhelmikkä (*Melica nutans*).

OSA-ALUE 4. Koivuvaltainen taimikko

KUVA 11. Osa-alue 4. Koivuvaltainen taimikko. Kuva läheltä rantaa, jossa aluskasvillisuus mustikkavaltaista.

Osa-alueella 4 rantaa kohti taimikko oli koivuvaltaista. Myös pihlajaa, haapaa ja kuusta esiintyi. Aluskasvillisuus oli mustikkavaltaista. Muihin alueella tavattuihin lajeihin kuuluivat muun muassa tavanomaiset oravanmarja (*Maianthemum bifolium*), metsämitikka (*Melampyrum sylvaticum*) ja metsätähti (*Lysimachia europaea*).

OSA-ALUE 5. Kuusivaltainen nuorehko talousmetsä selvitysalueen itäosassa

KUVA 12. Osa-alue 5. Nuorehkoa kuusivaltaista metsää selvitysalueen itäosassa. Aluskasvillisuus mustikkavaltaista.

Metsä oli alueella kuusivaltaista nuorehkoa talousmetsää, jossa esiintyi tasaisesti myös koivua. Valtavarpuna esiintyi mustikka. Alueelta havaittiin tavanomaisia metsäkasvilajeja kuten metsäimarre (*Gymnocarpium dryopteris*), metsäalvejuuri (*Dryopteris carthusiana*), käenkaali (*Oxalis acetosella*), metsämitikka (*Melampyrum sylvaticum*), metsätähti (*Lysimachia europaea*), oravanmarja (*Maianthemum bifolium*) ja vanamo (*Linnaea borealis*). Valtasammal alueella oli metsäkerrossammal (*Hylocomium splendens*).

OSA-ALUE 6. Varttunut kuusivaltainen talousmetsä Vaarinlahden itäpuolella

KUVA 13. Osa-alue 6. Varttunutta puustoa selvitysalueen itäosassa. Valtapuuna kuusta, seassa muun muassa koivua ja mäntyä.

Selvitysalueen itäosan niemialueen metsä rantaa lähestyttäessä oli varttunutta talousmetsää. Valtapuuna esiintyi kuusta, jonka lisäksi erityisesti koivua, mutta myös muun muassa mäntyä. Pensaskerroksessa esiintyi etenkin pihlajaa. Valtavarpuna kasvoi mustikka, kuivemmilla paikoin esiintyi myös puolukkaa. Alueelta havaittiin tavanomaisia metsäkasvilajeja kuten metsäalvejuuri (*Dryopteris carthusiana*), metsämitikka (*Melampyrum sylvaticum*), kevätpiippo (*Luzula pilosa*), metsätähti (*Lysimachia europaea*), oravanmarja (*Maianthemum bifolium*) ja vanamo (*Linnaea borealis*). Valtasammaleena esiintyi metsäkerrossammal (*Hylocomium splendens*).

Alueella kuultiin alueen kaltaisille metsäympäristöille tavanomaisia lintulajeja kuten tiltalti (*Phylloscopus collybita*), vihervarpunen (*Carduelis spinus*), käpytikka (*Dendrocopos major*), kirjosiippo (*Ficedula hypoleuca*), punarinta (*Erithacus rubecula*), sepelkyyhky (*Columba palumbus*), peippo (*Fringilla coelebs*) ja hippiäinen (*Regulus regulus*).

OSA-ALUE 7. Rantaluhta selvitysalueen itäosassa

KUVA 14. Osa-alue 7. Tervaleppävaltainen rantaluhta selvitysalueen itäosassa.

Rantavyöhykkeelle sijoittuva alue oli tervaleppävaltaista. Myös kuusta, koivua ja pajuja (*Salix ssp*) esiintyi. Kasvillisuuteen kuuluivat rantaluhdille tavanomaisia lajeja kuten soreahiirenporras (*Athyrium filix-femina*), kurjenjalka (*Comarum palustre*), rentukka (*Caltha palustris*), viiltosara (*Carex acuta*), pitkäpääsara (*Carex elongata*), rantamatara (*Galium palustre*) ja järvikorte (*Equisetum fluviatile*). Sammalista tavattiin luhdille tyypillisesti etenkin luhtakuirisammalta (*Calliergon cordifolium*) ja okarahkasammalta (*Sphagnum squarrosum*). Tulvavaikutteinen rantavyöhyke seisovine mataline lampareineen on mahdollinen viitasammakon (*Rana arvalis*) elinympäristö.

Tervaleppäluhdat ovat vuoden 2018 uhanalaisuusarvioinnissa luokiteltu erittäin uhanalaisiksi (EN) luontotyypeiksi. Tämän pitkälti luonnontilaisen rantaluhdan katsottiin täyttävän metsälain 10 §:n mukaisen rantaluhdan ominaispiirteet. Alue on osoitettu vihreällä rajauksella sivun 7 kartalla. Aluerajaus ulottuu myös selvitysalueen ulkopuolelle vaikutusalueeksi katsotulle alueelle.

Metsälain mukaan sen 10 §:ssä tarkoitetuissa erityisen tärkeissä elinympäristöissä *voidaan tehdä varovaisia hoito- ja käyttötoimenpiteitä, joissa elinympäristöjen ominaispiirteet säilytetään tai niitä vahvistetaan. Toimenpiteissä on säilytettävä elinympäristölle erityinen vesitalous, puuston rakenne,*

vanhat ylispuut, kuolleet ja lahot puut sekä otettava huomioon kasvillisuus, maaston vaihtelevaisuus ja maaperä.

Ominaispiirteitä vahvistavia hoito- ja käyttötoimenpiteitä ovat suunnitelmalliset luonnonhoitotoimet ja luonnontilan ennallistamistoimet. Ominaispiirteet säilyttäviä hoito- ja käyttötoimenpiteitä ovat varovaiset, poimintaluonteiset hakkuut, yksittäisten kuokkalaikkujen tekeminen sekä Suomen luontaiseen lajistoon kuuluvien puiden taimien istuttaminen ja niiden siementen kylväminen. Erityisen tärkeissä elinympäristöissä voidaan erityistä varovaisuutta noudattaen kuljettaa puutavaraa ja ylittää puron uoma, mikäli se ei vaaranna ominaispiirteiden säilyttämistä.

Erityisen tärkeissä elinympäristöissä ei saa tehdä uudistushakkuuta, metsätietä, kasvupaikalle ominaista kasvillisuutta vahingoittavaa maanpinnan käsittelyä, ojitusta, purojen ja norojen perkausta eikä käyttää kemiallisia torjunta-aineita.

Rantaluhdat ovat monipuoliselle eliöstölle tärkeitä vesi- ja maaekosysteemien vaihtumisvyöhykkeitä. Ne ovat myös linnustolle tärkeitä alueita. Selvitysajankohtana alueen läheisyydestä järvellä havaittiin laulujoutsenpari (*Cygnus cygnus*) poikasineen, kaksi kurkea (*Grus grus*) lennossa, sinisorsa (*Anas platyrhynchos*) sekä silkkiuikku (*Podiceps cristatus*). Laulavina kuultiin ruokokerttunen (*Acrocephalus schoenobaenus*) ja lehtokerttu (*Sylvia borin*). Edellä mainituista laulujoutsen ja kurki kuuluvat EU:n lintudirektiivin I-liitteessä mainittuihin tärkeisiin lajeihin. Mainittakoon myös, että silkkiuikku ja ruokokerttunen ovat molemmat määritelty vuoden 2019 uhanalaisuusarvioinnissa silmälläpidettäviksi (NT) lajeiksi.

Muut havainnot

Vuonna 2012 tehtyyn luontoselvitykseen perustuen selvitysalueelta ja sen vaikutusalueelta etsittiin kalasääsken (*Pandion haliaetus*) pesäpuuta. Pesäpuuta tai muita havaintoja lajin esiintymisestä ei kuitenkaan havaittu.

Yhteenveto ja suositukset

Kuvaan 5 (s. 7) vihreällä rajatun rantaluhdan katsottiin täyttävän metsälain 10 §:n mukaisen erityisen tärkeän elinympäristön ominaispiirteet. Metsälain mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteet tulee säilyttää. Alueet on lain mukaan säästettävä muun muassa uudistushakkuilta ja kasvillisuutta vahingoittavalta maanpinnan käsittelyltä.

Selvitys ei nostanut esiin muita sellaisia elinympäristöjä tai lajeja, jotka tulisi erityisesti huomioida alueen maankäytön suunnittelussa.

Padasjoella 20.6.2023

Henna Koskinen

miljöosuunnittelija (ins. AMK)

Lähteet ja kirjallisuus

Kannen kuva: Selvitysalueen rantaa selvitysalueen itäpäästä Vaarinlahden yli kohti länttä kuvattuna.
Valokuvat: Henna Koskinen 9.6.2023.

Kuvat 1, 4 ja 5: Maanmittauslaitoksen aineistoa 04/2023

Kuva 2. Ote Sahalahden rantaosayleiskaavan luonnoksesta. Kangasalan kaupunki.

Saatavilla: https://www.kangasala.fi/wp-content/uploads/2018/04/29_luonnos_kaavakartta-lehti-1.pdf
[8.5.2023]

Kuva 3. Ote Sahalahden rantayleiskaavan luontoselvityksen liitteestä 1. FCG Finnish Consulting Group.
10.5.2012. Saatavilla:

<https://www.kangasala.fi/asuminenjyymparisto/kaupunkisuunnittelu/yleiskaavoitus/nahtavilla-ja-viereilla-olevia-yleiskaavoja/sahalahden-rantaosayleiskaava-kaava-nro-29/>
[12.6.2023]

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. **Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019**. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Luonnonsuojeluasetus. 14.2.1997/160 Liite 4, muutoksineen.

Ympäristöministeriö. 1.3.1997

Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19970160>
[13.6.2023]

Luonnonsuojelulaki. 5.1.2023/9 muutoksineen.

Ympäristöministeriö. 1.6.2023.

Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230009>
[13.6.2023]

Metsälaki. 12.12.1996/1093 muutoksineen

Maa- ja metsätalousministeriö. 1.1.1997

Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961093>
[13.6.2023]

Vesilaki. 27.5.2011/587 muutoksineen

Oikeusministeriö. 1.1.2012

Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110587>
[16.6.2023]

Mäkelä, K. ja Salo, P. 2021. **Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle**. Suomen ympäristökeskus SYKE. 346 s. Saatavilla: syke.fi/julkaisut
[13.6.2023]

Suomen ympäristökeskus (SYKE). **Luontotyyppien punaisen kirjan verkkopalvelu**.

Saatavilla: <https://luontotyyppienuhanalaisuus.ymparisto.fi/lutu/#/>
[16.6.2023]

Ympäristöministeriön verkkopalvelu. **EU:n luonto- ja lintudirektiivit.**

Saatavilla: <https://ym.fi/eu-n-luonto-ja-lintudirektiivit>

[16.6.2023]

Meriluoto, M., Soininen, T. 2002. **Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt.** Metsälehti Kustannus. Helsinki. 192 s.

Suomen Lajitietokeskus

Saatavilla: www.laji.fi

[13.6.2023]

Miljösuunnittelu
Henna Koskinen

Padasjoki

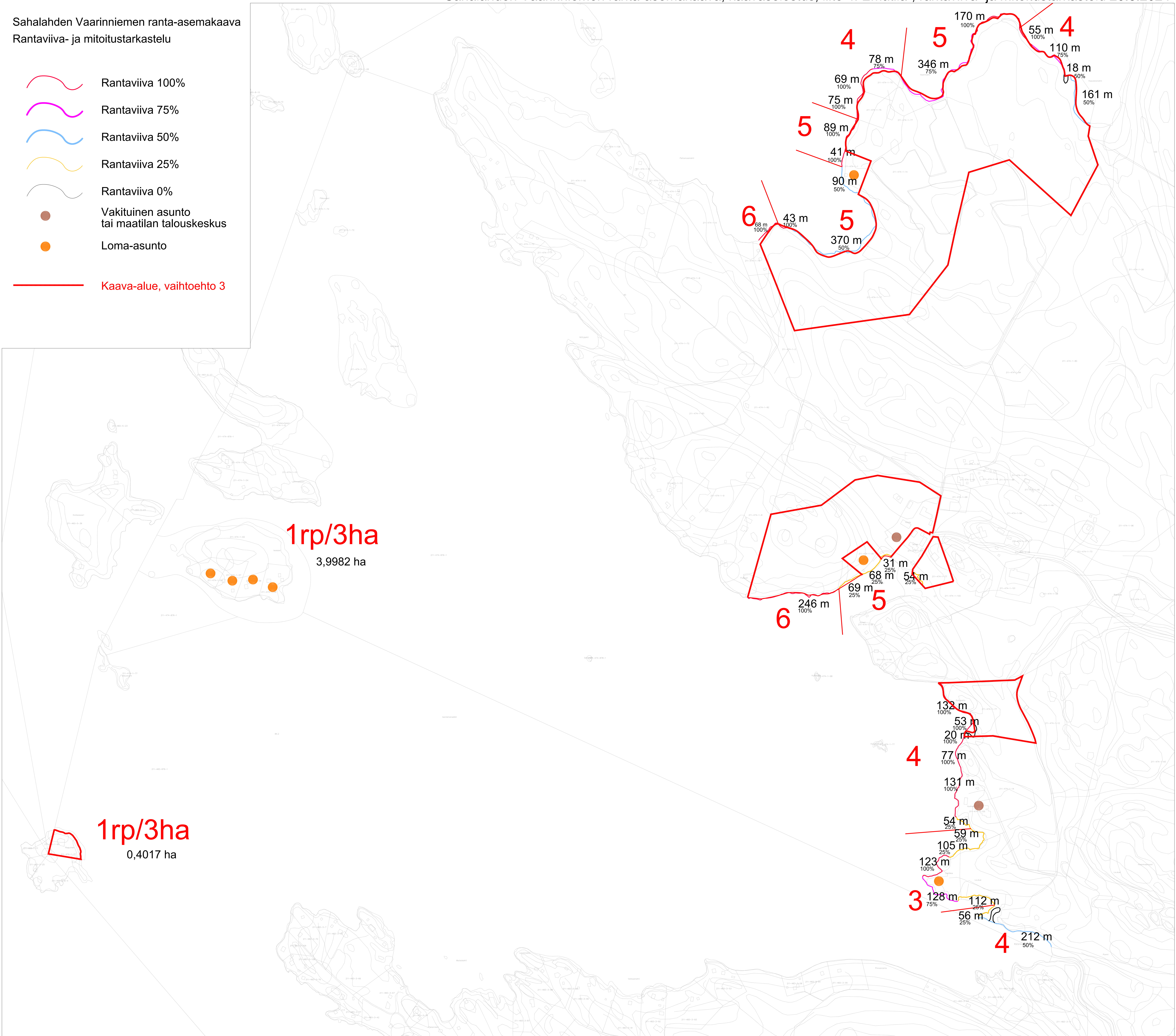
puh. 040-7576122

miljoosuunnitteluhk@gmail.com

www.miljoosuunnittelu.fi

Sahalahden Vaarinniemen ranta-asemakaava
Rantaviiva- ja mitoitustarkastelu

- Rantaviiva 100%
- Rantaviiva 75%
- Rantaviiva 50%
- Rantaviiva 25%
- Rantaviiva 0%
- Vakituisen asunto tai maatilatalouskeskus
- Loma-asunto
- Kaava-alue, vaihtoehto 3

Emätila	Lohkotut kiinteistöt	Lohkotut kiinteistöt	Sijainti	Rv 100%	Mit.	Rak. oikeu s	Rv 75%	Mit.	Rak. oikeu s	Rv 50%	Mit.	Rak. oikeu s	Rv 25%	Mit.	Rak. oikeu s	Rv 0%	Rv tod.	Muun Rv	Rak. oikeus manner	Pinta-ala saaret	Mitoitus saaret	Rak. oikeus saaret	Rak. oikeus yhteensä	Rakennus- paikat käytetty	Rakennus- oikeutta jäljellä	Rakennus- oikeus kaava alueella
YLITALO 730-405-1-21 (X) 18.8.1953 730-405-1-23 (X) 20.5.1955 730-405-1-31 (X) 20.5.1960 730-405-1-43 (X) 9.6.1967 730-405-1-77 (X) 11.3.1997 211-474-1-77 1.1.2005			rannalla ja saareissa	170	5	0,85	346	5	1,30	370	5	0,93	69	5	0,09	44	2573	1511	7,46	4017	1rp/3ha	0,13	7,59	1	6,59	4,73
				55	4	0,22	110	4	0,33	18	4	0,04	31	5	0,04	102										
				89	5	0,45				161	4	0,32	54	5	0,07	180										
				43	5	0,22										161										
RANNALLA, KAAVA-ALUEELLA				68	6	0,41										71										
RANNALLA, EI KAAVA-ALUEELLA				246	6	1,48																				
SAARESSA				132	4	0,53																				
Isosaari, pinta-ala				53	4	0,21																				
39982																										
Ykspuinen, pinta-ala																										
16341																										
	PIETILÄ 730-405-1-22 (X) 20.5.1955 211-474-1-22 1.1.2005		Ei rannalla																					0	0,00	0,00
	PUIKKARI 730-405-1-30 (X) 20.5.1960 211-474-1-30 1.1.2005		rannalla										68	5	0,09		68	17	0,09				0,09	1	-0,92	-0,92
	LASTIKKA 730-405-1-42 (X) 9.6.1967 730-405-1-60 (X) 21.12.1982 211-474-1-60 1.1.2005		rannalla ja Isosaareissa	123	3	0,37	128	3	0,29	212	4	0,42	105	3	0,08	97	833	270	1,30	20411	1rp/3ha	0,68	1,98	1	0,98	0,98
													112	3	0,08											
													56	4	0,06											
	POUKAMA 730-405-1-56 (X) 21.12.1982 211-474-1-56 1.1.2005		Isosaari														0	0		4595	1rp/3ha	0,15	0,15	1	-0,85	-0,85
	HARJULA 730-405-1-57 (X) 21.12.1982 211-474-1-57 1.1.2005		Isosaari														0	0		4685	1rp/3ha	0,16	0,16	1	-0,84	-0,84
	KIVIKKO 730-405-1-58 (X) 21.12.1982 211-474-1-58 1.1.2005		Isosaari														0	0		4836	1rp/3ha	0,16	0,16	1	-0,84	-0,84
	RANTANEN 730-405-1-59 (X) 21.12.1982 211-474-1-59 1.1.2005		Isosaari														0	0		5301	1rp/3ha	0,18	0,18	1	-0,82	-0,82
	VUOHEMUS 730-405-1- 105 (X) 30.10.2003 211-474-1-105 1.1.2005		rannalla	20	4	0,08							54	4	0,05		341	256	1,03				1,03	1	0,02	0,02
				77	4	0,31							59	4	0,06											
				131	4	0,52																				
	VAARINNIEMI 730-405-1-75 (X) 11.3.1997 211-474-1-75 1.1.2005		rannalla	69	4	0,28	78	4	0,23							75	222	128	0,51				0,51	0	0,51	0,51
	VAARILA 730-405-1-76 (X) 11.3.1997 211-474-1-76 1.1.2005		rannalla	75	4	0,30											75	75	0,30				0,30	0	0,30	0,30
	IRLANTI 211-474-1-1 11.12.2014		rannalla	41	5	0,21				90	5	0,45					131	86	0,66				0,66	1	-0,35	-0,35
	LAPPI 211-474-1-11 (X) 12.10.2019 LAPPI 211-474-1-14		ei rannalla																							
	VUOHEMUS 211-47-1-12 12.10.2019		ei rannalla																							
																									Rakennus- oikeutta 3,79	Rakennus- oikeus kaava 1,93

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	211 Kangasala	Täyttämispvm	20.08.2024
Kaavan nimi	Sahalahden Vaarinniemen ranta-asemakaava		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	20.08.2024
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	04.04.2023
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	29,4760	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	29,4760
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	1,70
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	2 Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	2 Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	29,4760	100,0	360	0,00	29,4760	360
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä	0,8875	3,0	360	0,04	0,8875	360
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä	28,5885	97,0			28,5885	
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnt

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	29,4760	100,0	360	0,00	29,4760	360
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä	0,8875	3,0	360	0,04	0,8875	360
RA	0,8875	100,0	360	0,04	0,8875	360
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä	28,5885	97,0			28,5885	
M	28,5885	100,0			28,5885	
W yhteensä						

SAHALAHDEN VAARINNIEMEN RANTA-ASEMAKAAVA

KUNTA	KANGASALA
OSA-ALUE	SAHALAHTI
TILAT	YLITALO 211-474-1-77 VAARINNIEMI 211-474-1-75 VAARILA 211-474-1-76
KORTTELIT:	1 JA 2
MITTAKAAVA	1:2000
NUMERO	72

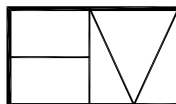

KANGASALAN KAUPUNKI TEKNINEN KESKUS KAAVOITUS

Ehdotus
20.08.2024
Nähtävillä
- ehdotus, MRA 27 §
5.9.–4.10.2024

SUUNNITTELU:

Helena Väisänen
Arkkitehti, SAFA

Arkkitehtitoimisto Helena Väisänen

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET:

Loma-asuntojen korttelialue.

Maa- ja metsätalousalue.

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Korttelin raja.

1

Korttelin numero.

1

Ohjeellisen tontin numero.

I

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen suurimman osan sallitun kerrosluvun.

I2/3

Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa rakennuksen ylimmässä kerroksessa käyttää kerrosalaan luettavaksi tilaksi.

120

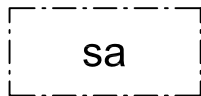
Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

t20

Talusrakennuksen rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

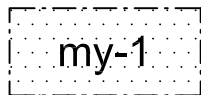
Rakennusala.

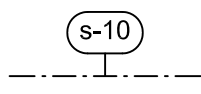
Rakennusala, jolle saa sijoittaa yksikerroksisen saunan.

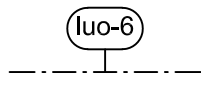
Ajoyhteys.

Alueen osa, jolla on maisema-arvoja. Alue tulee säilyttää puustoisena. Avohakkuu alueella on kielletty. Alueelle saa rakentaa yksittäisen rakennelman (rakennuskohteen), joka ei merkittävästi muuta rantamaisemaa.

Suojeltava alueen osa. Alueella on todettu luonnonsuojelulain 78 §:n tarkoittamia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Alueen puustoa tulee säilyttää ja hoitaa niin, että liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat ja niitä suojaava puusto säilyy. Myös liito-oravan liikkumisen kannalta riittävä puusto tulee säilyttää.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Alueen ominaispiirteet tulee säilyttää.

Yleismääräykset:

Kullekin rakennuspaikalle voidaan rakentaa korkeintaan yksi loma-asunto.

Suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakennusten sovittamiseen maisemaan. Rakennusten ja ympäristön rakennustavassa tulee välttää tarpeetonta maanmuokkausta ja pengerryksiä.

Ennen rakentamisen suunnittelua tulee tarkistaa alin suositeltava tulvaherkkien rakenteiden taso kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta.

Autopaikkoja on rakennettava vähintään yksi kutakin loma-asuntoa kohti.

Kaavamääräyksillä s-10 ja luo-6 rajatuilla alueilla ei saa suorittaa ilman maisematyölupaa maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.

